

ROZHODNUTÍ KOMISE**ze dne 9. listopadu 2006,****kterým se mění příloha nařízení (ES) č. 1228/2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou****(Text s významem pro EHP)**

(2006/770/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 ze dne 26. června 2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou ⁽¹⁾, a zejména na čl. 8 odst. 4 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 1228/2003 stanoví obecné zásady ohledně správy a přidělování dostupné přenosové kapacity propojení mezi vnitrostátními soustavami.
- (2) Do těchto obecných zásad ohledně kapacit přeshraničního propojení elektřiny by měly být zapracovány účinné metody řízení přetížení, aby byl zabezpečen účinný přístup do přenosových soustav za účelem přeshraničních transakcí.

- (3) Opatření tohoto rozhodnutí jsou v souladu se stanoviskem výboru uvedeného v čl. 13 odst. 2 nařízení (ES) č. 1228/2003,

ROZHODLA TAKTO:

Článek 1

Příloha nařízení (ES) č. 1228/2003 se nahrazuje přílohou tohoto rozhodnutí.

*Článek 2*Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 9. listopadu 2006.

Za Komisi
Andris PIEBALGS
člen Komise

⁽¹⁾ Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 1.

PŘÍLOHA

Obecné zásady pro správu a přidělování dostupné přenosové kapacity pro propojení mezi vnitrostátními systémy**1. Obecná ustanovení**

- 1.1. Provozovatelé přenosových soustav se vynasnaží přijmout všechny obchodní transakce, včetně těch, které zahrnují přeshraniční obchod.
- 1.2. V případě, že k přetížení nedochází, není přístup k propojení ničím omezen. Pokud se tak obvykle děje, nemusí být stanoven žádný stálý obecný přidělovací postup pro přístup k přeshraniční přenosové službě.
- 1.3. V případě, že plánované obchodní transakce nejsou slučitelné s bezpečným síťovým provozem, provozovatelé přenosových soustav zmírňují přetížení ve shodě s požadavky provozní bezpečnosti distribuční soustavy, přičemž se snaží zajistit, aby jakékoliv související náklady byly nadále hospodářsky účinné. Pokud nelze použít méně nákladná opatření, počítá se s nápravným opětovným přenosem či vzájemnou obchodní výměnou.
- 1.4. Jestliže dojde ke strukturálnímu přetížení, provozovatelé přenosových soustav okamžitě uplatní příslušná, předem definovaná a odsouhlasená pravidla a opatření pro řízení přetížení. Metody řízení přetížení zajistí, aby fyzické energetické toky spojené s veškerou přidělenou přenosovou kapacitou odpovídaly bezpečnostním normám sítě.
- 1.5. Metody přijaté pro účely řízení přetížení dávají účastníkům trhu a provozovatelům přenosových soustav hospodářsky účinné signály, podporují hospodářskou soutěž a jsou vhodné k tomu, aby se uplatňovaly regionálně i na úrovni Společenství.
- 1.6. Při řízení přetížení se nesmí používat rozlišování založené na transakcích. Zvláštní žádosti o přenosovou službu se nevyhoví, pouze pokud jsou zároveň splněny tyto podmínky:
 - a) následkem přírůstkových fyzických energetických toků plynoucích z vyhovění této žádosti již nemusí být zaručen bezpečný provoz energetické sítě; a
 - b) peněžní hodnota spojená s touto žádostí v postupu řízení přetížení je nižší než u ostatních žádostí, které mají být přijaty pro tutéž službu a za týchž podmínek.
- 1.7. Při určování příslušných síťových oblastí, v nichž a mezi nimiž se řízení přetížení má uplatňovat, se provozovatelé přenosových soustav řídí zásadami účinnosti nákladů a minimalizací nepříznivých dopadů na vnitřní trh s elektřinou. Provozovatelé přenosových soustav výslovně nesmějí, s výjimkou výše zmíněných důvodů a důvodů provozní bezpečnosti⁽¹⁾, omezovat propojovací kapacitu, aby vyřešili přetížení uvnitř své regulační oblasti. Jestliže taková situace nastane, je provozovateli přenosových soustav popsána a transparentním způsobem zpřístupněna všem uživatelům. Takovou situaci lze strpět jen do té doby, než je nalezeno dlouhodobé řešení. Provozovatelé přenosových soustav popíšu a průhledným způsobem zpřístupní všem uživatelům metody a projekty k dosažení dlouhodobého řešení.
- 1.8. Při vyrovnávání sítě ve své regulační oblasti prostřednictvím provozních opatření v síti a prostřednictvím opětovného přenosu berou provozovatelé přenosových soustav v úvahu účinek těchto opatření na sousední regulační oblasti.
- 1.9. Nejpozději do dne 1. ledna 2008 budou koordinovaně a za provozně bezpečných podmínek stanoveny mechanismy vnitrodenního řízení přetížení propojovací kapacity s cílem poskytnout co největší příležitost k obchodu a zajistit přeshraniční vyrovnávání.
- 1.10. Vnitrostátní regulační orgány pravidelně hodnotí metody řízení přetížení a zvláštní pozornost věnují tomu, zda panuje soulad se zásadami a pravidly stanovenými v tomto nařízení a obecných zásadách a s předpoklady a podmínkami, jež na základě těchto zásad a pravidel samy stanovily. Zmíněné hodnocení zahrnuje konzultace všech účastníků trhu a specializované studie.

⁽¹⁾ Provozní bezpečností se rozumí „udržování přenosové soustavy v mezích dohodnutých bezpečnostních limitů“.

2. Metody řízení přetížení

- 2.1. Pro usnadnění účinného fungování přeshraničního obchodu mají metody řízení přetížení tržní charakter. Za tímto účelem se kapacita přiděluje pouze pomocí explicitních (kapacita) či implicitních (kapacita a energie) aukcí. Obě metody mohou existovat souběžně na stejném propojení. Pro vnitrodenní obchody lze použít nepřetržité obchodování.
- 2.2. V závislosti na podmínkách hospodářské soutěže může být zapotřebí, aby mechanismy řízení přetížení dovozovaly jak dlouhodobé, tak krátkodobé přidělování přenosové kapacity.
- 2.3. Každý postup přidělení kapacity přiděluje předepsaný podíl dostupné propojovací kapacity plus veškerou zbývající kapacitu, předtím nepřídělenou, a veškerou kapacitu, která byla předtím přidělena a její držitelé ji uvolnili.
- 2.4. Provozovatelé přenosových soustav zlepšují stabilizovanost kapacity, přičemž zohlední povinnosti a práva zúčastněných provozovatelů přenosových soustav i povinnosti a práva účastníků trhu, aby se usnadnil účinný a účelný průběh hospodářské soutěže. Trhu může být nabízen přiměřený podíl kapacit se sníženou stabilitou, je však pokaždé nutno účastníkům trhu oznámit přesné podmínky přenosu po přeshraničních vedeních.
- 2.5. Právem přístupu je v případě dlouhodobých a střednědobých přidělů stabilní právo na přenosovou kapacitu. Řídí se zásadou ztráty v případě nevyužití nebo zásadou využití nebo prodeje ve stanoveném čase.
- 2.6. Provozovatelé přenosových soustav definují vhodnou strukturu pro přidělení kapacity mezi různými časovými rámci. To může zahrnovat možnost rezervace minimálního procentuálního podílu propojovací kapacity pro denní nebo vnitrodenní přidělení. Tuto přidělovací strukturu přezkoumávají příslušné regulační orgány. Ve svých návrzích provozovatelé přenosových soustav berou v úvahu:
 - a) povahu trhů;
 - b) provozní podmínky, jako jsou důsledky vyrovnávání stabilně deklarovaných harmonogramů;
 - c) úroveň harmonizace procentuálních podílů a časových rámců přijatých pro různé stávající mechanismy přidělování kapacity.
- 2.7. Přidělování kapacity nesmí rozlišovat mezi účastníky trhu, kteří mají zájem využít svého práva používat fyzické dvoustranné smlouvy či nabídku na energetické burze. Vítězí nabídky s nejvyšší hodnotou, ať už implicitní nebo explicitní ve stanoveném časovém rámci.
- 2.8. V regionech, kde jsou rozvinuté termínované finanční trhy s elektřinou a kde již prokázaly účinnost, lze veškerou propojovací kapacitu přidělit prostřednictvím implicitních aukcí.
- 2.9. V jiných případech než u nových propojovacích vedení, které využívají odchylku podle článku 7 nařízení, není stanovení minimálních cen povoleno.
- 2.10. Všichni potenciální účastníci trhu mají v zásadě povoleno se procesu přidělování účastnit bez omezení. Příslušné regulační orgány a/nebo orgány pro hospodářskou soutěž mohou proto, aby se nevytvářely nebo nezhoršovaly problémy spojené s potenciálním použitím dominantního postavení některého účastníka trhu, případně stanovit omezení z důvodu dominantního postavení, a to všeobecně, nebo pro jednotlivou společnost.
- 2.11. Účastníci trhu pevně sjednávají svá využití kapacity u provozovatelů přenosových soustav do termínu stanoveného pro každý časový rámec. Tento termín je stanoven tak, aby byli provozovatelé přenosových soustav schopni nevyužitou kapacitu znovu předat k novému přidělení v následujícím příslušném časovém rámci – včetně vnitrodenních obchodů.
- 2.12. Kapacita je volně obchodovatelná na sekundárním základě pod podmínkou, že je provozovatel přenosové soustavy informován v dostatečném předstihu. V případě, že provozovatel přenosové soustavy odmítne nějaké sekundární obchodování (transakci), je nutné, aby to daný provozovatel přenosové soustavy jasně a průhledným způsobem oznámil a objasnil všem účastníkům trhu a oznámil to regulačnímu orgánu.

- 2.13. Finanční důsledky nesplnění závazků spojených s přidělováním kapacit nesou ti, kdo jsou za toto nesplnění odpovědní. V případě, že účastníci trhu nevyužijí kapacitu, kterou se využít zavázali, nebo v případě explicitně dražené kapacity neuskuteční sekundární obchodování či nevrátí kapacitu včas, ztrácí na tuto kapacitu právo a hradí poplatek, který odráží výši nákladů. Je nutné, aby všechny poplatky za nevyužití kapacity, které odrážejí výši nákladů, byly opodstatněné a přiměřené. Stejně tak je povinné účastníkovi trhu nahradit ztrátu práv na kapacitu, pokud provozovatel přenosových soustav nesplní své závazky. Pro tyto účely se nezohledňují následné ztráty. Pojmy a metody klíčové pro stanovení povinností vyplývajících z nesplnění závazků se určují předem s ohledem na finanční důsledky a přezkoumává je příslušný regulační vnitrostátní orgán či orgány.

3. Koordinace

- 3.1. Přidělování kapacity na propojovacím vedení se koordinuje a uskutečňuje za použití společných přidělovacích postupů ze strany příslušných provozovatelů přenosových soustav. Očekává-li se, že obchod mezi dvěma zeměmi (provozovatelé přenosových soustav) významně ovlivní podmínky fyzického toku v jakékoliv třetí zemi (u třetího provozovatele přenosové soustavy), metody řízení přetížení se koordinují mezi všemi dotčenými provozovateli přenosových soustav prostřednictvím společného postupu řízení přetížení. Vnitrostátní regulační orgány a provozovatelé přenosových soustav zabezpečí, aby nebyl jednostranně zaveden žádný postup pro řízení přetížení, který by měl závažné dopady na toky elektřiny v jiných sítích.
- 3.2. Nejpozději od 1. ledna 2007 se uplatňuje společná koordinovaná metoda řízení přetížení a postup alespoň pro přidělování kapacity uskutečňované každý rok, každý měsíc a na následující den, a to mezi zeměmi v těchto regionech:
- a) severní Evropa (tj. Dánsko, Švédsko, Finsko, Německo a Polsko),
 - b) severozápadní Evropa (tj. Benelux, Německo a Francie),
 - c) Itálie (tj. Itálie, Francie, Německo, Rakousko, Slovinsko a Řecko),
 - d) střední východní Evropa (tj. Německo, Polsko, Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Rakousko a Slovinsko),
 - e) jihozápadní Evropa (tj. Španělsko, Portugalsko a Francie),
 - f) Spojené království, Irsko a Francie,
 - g) pobaltské státy (tj. Estonsko, Lotyšsko a Litva).

Na propojovacím vedení, které zahrnuje země náležející do více než jednoho regionu, se používané metody řízení přetížení mohou lišit, aby se zajistila slučitelnost s metodami používanými v ostatních regionech, do nichž tyto země náležejí. V takovém případě navrhnou příslušní provozovatelé přenosových soustav metodu, kterou přezkoumávají příslušné regulační orgány.

- 3.3. Regiony uvedené v bodě 2.8. smějí přidělit veškerou propojovací kapacitu prostřednictvím přidělení na následující den.
- 3.4. Ve všech těchto sedmi regionech se slučitelné postupy řízení přetížení definují s ohledem na vytváření skutečně integrovaného vnitřního evropského trhu s elektřinou. Účastníci trhu nejsou konfrontováni s neslučitelnými regionálními systémy.
- 3.5. Vzhledem k prosazování spravedlivých podmínek a účinného fungování hospodářské soutěže a přeshraničního obchodu zahrnuje koordinace mezi provozovateli přenosových soustav v rámci regionů stanovených v bodě 3.2. všechny kroky, od výpočtu kapacity a optimalizace přidělování až po bezpečný provoz sítě, přičemž je jasně rozdělena odpovědnost. Tato koordinace zahrnuje především:
- a) používání společného modelu přenosu, který účinně řeší vzájemně závislé fyzické kruhové toky a zohledňuje rozdíly mezi fyzickými a obchodními toky;
 - b) přidělování a sjednání kapacity, které účinně řeší vzájemně závislé fyzické kruhové toky;

- c) tytéž závazky držitelů kapacity k poskytování informací o zamýšleném využití kapacity, tj. sjednání kapacity (na explicitní aukce);
 - d) tytéž časové rámce a doby uzavírky;
 - e) tutéž strukturu pro přidělování kapacity mezi různými časovými rámci (např. 1 den, 3 hodiny, 1 týden atd.) a pokud jde o prodané bloky kapacity (množství elektřiny v MW, MWh atd.);
 - f) konzistentní rámec smluv s účastníky trhu;
 - g) ověřování toků s cílem dostát požadavkům bezpečnosti provozu při provozním plánování i provozu v reálném čase;
 - h) účtování a hrazení činností při řízení přetížení.
- 3.6. Koordinace zahrnuje rovněž výměnu informací mezi provozovateli přenosových soustav. Povahy, termíny a frekvence výměny informací jsou slučitelné s činnostmi v bodě 3.5 a fungováním trhů s elektřinou. Díky výměně informací mohou provozovatelé přenosových soustav především vytvořit co nejlepší prognózu celkové situace distribuční soustavy pro vyhodnocení toků ve své síti a dostupných propojovacích kapacit. Každý provozovatel přenosové soustavy, který získává informace v zájmu dalších provozovatelů přenosových soustav, předává zúčastněnému provozovateli přenosové soustavy výsledky sběru údajů.

4. Harmonogram tržních operací

- 4.1. Přidělování dostupné přenosové kapacity se odehrává s dostatečným předstihem. Zúčastnění provozovatelé přenosových soustav před každým přidělením společně zveřejňují kapacitu, která se má přidělit, přičemž případně zohledňují kapacitu uvolněnou z některých stabilních přenosových práv a v náležitých případech související vyrovnaná sjednání, jakož i s délkou všech období, během nichž se kapacita sníží nebo nebude kapacita dostupná (např. z důvodu údržby).
- 4.2. Při plném zohlednění bezpečnosti sítě se sjednání přenosových práv odehrává s dostatečným předstihem před obchody uzavíranými na následující den na všech příslušných organizovaných trzích a před zveřejněním kapacity, která má být přidělena podle mechanismu přidělování na následující den a přidělování vnitrodenního. Sjednání přenosových práv v opačném směru se vyrovnávají tak, aby propojovací vedení bylo využito co nejúčinněji.
- 4.3. Následná přidělení dostupné přenosové kapacity na den D se uskuteční ve dnech D-1 a D po vydání harmonogramů indikované výroby nebo výroby na následující den.
- 4.4. Při přípravě provozu distribuční soustavy na následující den si provozovatelé přenosové soustavy se sousedními provozovateli přenosových soustav vyměňují informace, včetně prognózy topologie distribuční soustavy, dostupnosti a prognózy výroby výrobních jednotek a toků zatížení, aby byla celková síť prostřednictvím provozních opatření v souladu s pravidly bezpečného provozu distribuční soustavy co nejlépe využita.

5. Průhlednost

- 5.1. Provozovatelé přenosových soustav zveřejňují všechny významné údaje o dostupnosti sítě, přístupu do sítě a používání sítě, včetně zprávy o tom, kde a kdy nastává přetížení, metodách používaných pro řízení přetížení a plánech jeho řízení do budoucna.
- 5.2. Provozovatelé přenosových soustav zveřejňují obecný popis metody řízení přetížení, jež se za různých podmínek používá k maximalizaci kapacity dostupné na trhu, a obecný model výpočtu propojovací kapacity pro jednotlivé časové rámce vycházející z elektrických a fyzikálních vlastností sítě. Tento model přezkoumávají regulační orgány příslušných členských států.

- 5.3. Provozovatelé přenosových soustav všem potenciálním uživatelům sítě podrobně popisují a průhledným způsobem zpřístupňují postupy používané při řízení přetížení a přidělování kapacity spolu s termíny a postupy týkajícími se žádostí o kapacitu, popis nabízených produktů a povinnosti a práva provozovatelů přenosových soustav a strany, již se kapacita uděluje, včetně povinností vyplývajících z nesplnění závazků.
- 5.4. Nedílnou součástí informací, které provozovatelé přenosových soustav zveřejňují ve veřejně dostupném dokumentu, tvoří provozní a plánovací bezpečnostní normy. Zmíněný dokument rovněž přezkoumávají vnitrostátní regulační orgány.
- 5.5. Provozovatelé přenosových soustav zveřejňují veškeré významné údaje o přeshraničním obchodě vycházející z nejlepší možné prognózy. Za účelem splnění této povinnosti dotyční účastníci trhu provozovatelům přenosových soustav poskytují významné údaje. Způsob zveřejňování takových informací přezkoumávají regulační orgány. Provozovatelé přenosových soustav zveřejňují alespoň:
- a) každý rok: informace o dlouhodobém vývoji přenosové infrastruktury a jeho vlivu na kapacitu přeshraničního přenosu;
 - b) každý měsíc: prognózy na následující měsíc a rok přenosové kapacity dostupné na trhu zohledňující veškeré významné informace, které má v době výpočtu prognózy provozovatel přenosové soustavy k dispozici (např. vliv letního a zimního období na kapacitu vedení, údržba distribuční soustavy, dostupnost výrobních jednotek atd.);
 - c) každý týden: prognózy na následující týden přenosové kapacity dostupné na trhu zohledňující veškeré významné informace, které mají v době výpočtu prognózy provozovatelé přenosových soustav k dispozici, jako jsou předpověď počasí, plánované práce na údržbě distribuční soustavy, dostupnost výrobních jednotek atd.;
 - d) každý den: přenosovou kapacitu na následující den a vnitrodenní přenosovou kapacitu dostupnou na trhu pro každý obchodní interval zohledňující všechna vyrovnaná sjednání na následující den, harmonogramy výroby na následující den, prognózy poptávky a plánované práce na údržbě distribuční soustavy;
 - e) celkovou již přidělenou kapacitu podle obchodního intervalu a všechny významné podmínky, za nichž je možné tuto kapacitu využít (dražební zúčtovací cena, závazky využít kapacitu určitým způsobem atd.), tak, aby bylo možné určit zbývající kapacitu;
 - f) přidělenou kapacitu co nejdříve po každém přidělení, přičemž rovněž uvádějí zaplacené ceny;
 - g) celkovou využitou kapacitu podle obchodního intervalu, ihned po sjednání;
 - h) reálnému času co nejbližší: souhrn uskutečněných obchodních a fyzických toků podle obchodního intervalu, včetně popisu účinku jakýchkoliv nápravných kroků podniknutých provozovateli přenosových soustav (např. omezování) s cílem vyřešit síťové nebo systémové problémy;
 - i) informace ex-ante o plánovaných výpadcích a informace ex-post za předchozí den o plánovaných i neplánovaných výpadcích výrobních jednotek větších než 100 MW.
- 5.6. Všechny významné informace budou trhu k dispozici včas k jednání o všech transakcích (např. na dobu jednání o ročních smlouvách o dodávce pro průmyslové odběratele nebo dobu, kdy je nutné zaslat nabídky na organizované trhy).
- 5.7. Provozovatel přenosové soustavy zveřejňuje významné informace o prognóze vývoje poptávky a o výrobě podle časových rámců uvedených v bodech 5.5. a 5.6. Provozovatel přenosové soustavy rovněž zveřejňuje významné informace nezbytné pro přeshraniční vyrovnávací trh.

- 5.8. Při zveřejnění prognóz se v období následujícím po období, k němuž se prognóza vztahuje, nebo nejpozději následující den (D+1), k údajům prognóz rovněž zveřejňují hodnoty uskutečněné ex post.
- 5.9. Všechny informace zveřejňované provozovateli přenosových soustav jsou volně a snadno přístupnou formou dostupné. Všechny údaje jsou rovněž přístupné prostřednictvím přiměřených a standardizovaných prostředků, které budou definovány v úzké spolupráci s účastníky trhu. Údaje zahrnují informace o uplynulých obdobích v rozsahu nejméně dvou let, aby k těmto údajům měli možnost přístupu noví účastníci trhu.
- 5.10. Provozovatelé přenosových soustav si pravidelně vyměňují soubor dostatečně přesných údajů o síti a toku zatížení, aby bylo možné provádět výpočty toku zatížení pro každého provozovatele přenosové soustavy v jeho příslušné oblasti. Tentýž soubor údajů je na požádání k dispozici regulačním orgánům a Evropské komisi. Regulační orgány a Evropská komise zajistí zachování důvěrnosti tohoto souboru údajů v řadách vlastních i v řadách konzultantů, kteří pro ně na základě těchto údajů provádějí analýzy.

6. Použití příjmu z přetížení

- 6.1. Postupy řízení přetížení spojené s předem určeným časovým rámcem mohou mimo případy nových propojovacích vedení, jež využívají výhod odchylky podle článku 7, přinést příjmy, pouze pokud dojde k přetížení, a to v daném časovém rámci. Postup pro rozdělení těchto příjmů přezkoumávají regulační orgány. Nenarušuje postup přidělování ve prospěch žádné ze stran žádajících o kapacitu nebo energii a neodrazuje ani od snižování přetížení.
- 6.2. Vnitrostátní regulační orgány určují využití příjmů vzešlých z přidělení propojovací kapacity průhledným způsobem.
- 6.3. Příjem z přetížení se rozděluje mezi zúčastněné provozovatele přenosových soustav na základě kritérií, která odsouhlasili zúčastnění provozovatelé přenosových soustav a která přezkoumaly příslušné regulační orgány.
- 6.4. Provozovatelé přenosových soustav předem jasně stanoví využití pro jakýkoliv příjem z přetížení, který mohou získat, a podávají zprávu o stávajícím využití tohoto příjmu. Regulační orgány ověřují, zda se toto využití slučuje s tímto nařízením a obecnými zásadami a zda je celková částka příjmu z přetížení, jenž pochází z přidělení propojovací kapacity, věnována na jeden nebo více ze tří účelů uvedených v čl. 6 odst. 6 nařízení.
- 6.5. Regulační orgány zveřejňují každý rok do 31. července zprávu, jež uvede částku příjmu obdrženého za období 12 měsíců do 30. června téhož roku a použití daného příjmu, jakož i ověření, že toto využití je v souladu s tímto nařízením a obecnými zásadami a že celková částka příjmu z přetížení je věnována na jeden nebo více ze tří předepsaných účelů.
- 6.6. Použití příjmu z přetížení na investice udržující nebo zvyšující propojovací kapacitu je přednostně určeno konkrétním, předem definovaným projektům, které přispívají k uvolnění souvisejícího stávajícího přetížení a které lze rovněž uskutečnit v přiměřené době, zejména vzhledem k povolovacímu postupu.